

KNJIŽEVNOST - Nova slikanica

O črnem ptičku, beli ptičici in čudežnih otroških rokah

Avtorica zgodbe je Maja Smotlak (levo), pod ilustracije in pobarvanko, ki jo objavljamo z dovoljenjem Založbe Fran, pa se podpisuje Nana Homovec

CELOVEC – Na začetku je bilo okno sredi Koprja. Običajno pisarniško okno z belim okvirjem, za katerim je ob svoji pisalni mizi sedela mlada doktorica slovenistike Maja Smotlak. Okno je gledalo na notranje dvorišče stare stavbe, na drevo, ki tam raste kdove od kdaj in s spreminjanjem letnih časov spreminja svojo listnato grivo. V času, ko je bila ta odeta v živahne jesenske barve, je bilo iz njegove krošnje slišati ptičje ščebetanje. Zato je bilo okno vedno priprto. Nekega dne pa je v steklo tresčil ptiček, ki ga je najbrž preslepil odsev, da je verjel, da leti proti drevesu.

In začela je nastajati zgodba.

O črnem ptičku in beli ptičici je prva knjiga za najmlajše bralce izpod peresa Maje Smotlak, sicer avtorice znanstvene monografije *Narodna identiteta v sodobnem slovenskem romanu v Italiji (1991–2015)* in številnih literarnih kritik (tudi za Primorski dnevnik). Rojena v Kopru leta 1986, je odrasčala v Mačkoljah, danes pa poučuje na tržaškem zavodu Jožef Stefan. Zamisel, da bi napisala zgodbo o črnem ptičku, se je porodila leta 2017 v koprski pisarni, pred nekaj tedni pa je v lepo oblikovani knjigi izšla pri celovški Založbi Fran. Prikupne ilustracije so delo Nane Homovec (1990), diplomirane slikarke, ki se poklicno ukvarja z grafiko za mobilne igre, a rada ilustrira leposlovna dela za odrasle in mlade bralce. Sodelovanje med obema sooblikovalkama slikanice se je rodilo skoraj slučajno, »ko bi po letu dni neuspešnega dogovarjanja z dvema ilustratorjema že skoraj začela verjeti, da je zgodbica zakleta,« pravi Maja Smotlak, ki je med brskanjem po spletu naključno naletela na Nanine risbe in v hipu razumela, da se je splašalo počakati nanjo.

Nana Homovec je tako dala peruti malemu črnemu junaku Maje Smotlak, ptičku, ki je zaljubljen v samotno letenje in sanja, da bo nekega dne poletel do puhaških oblakov. Ko nekega dne v krošnji drevesa z velikimi oranžnimi sadeži sliši za staro ptičje prepričanje, da so otroci čarobna bitja in da ima to, kar nastane iz njihovih rok, magično moč, se potihoma izpod perja norčuje iz soptičev. A ko naposled na oknu otroške

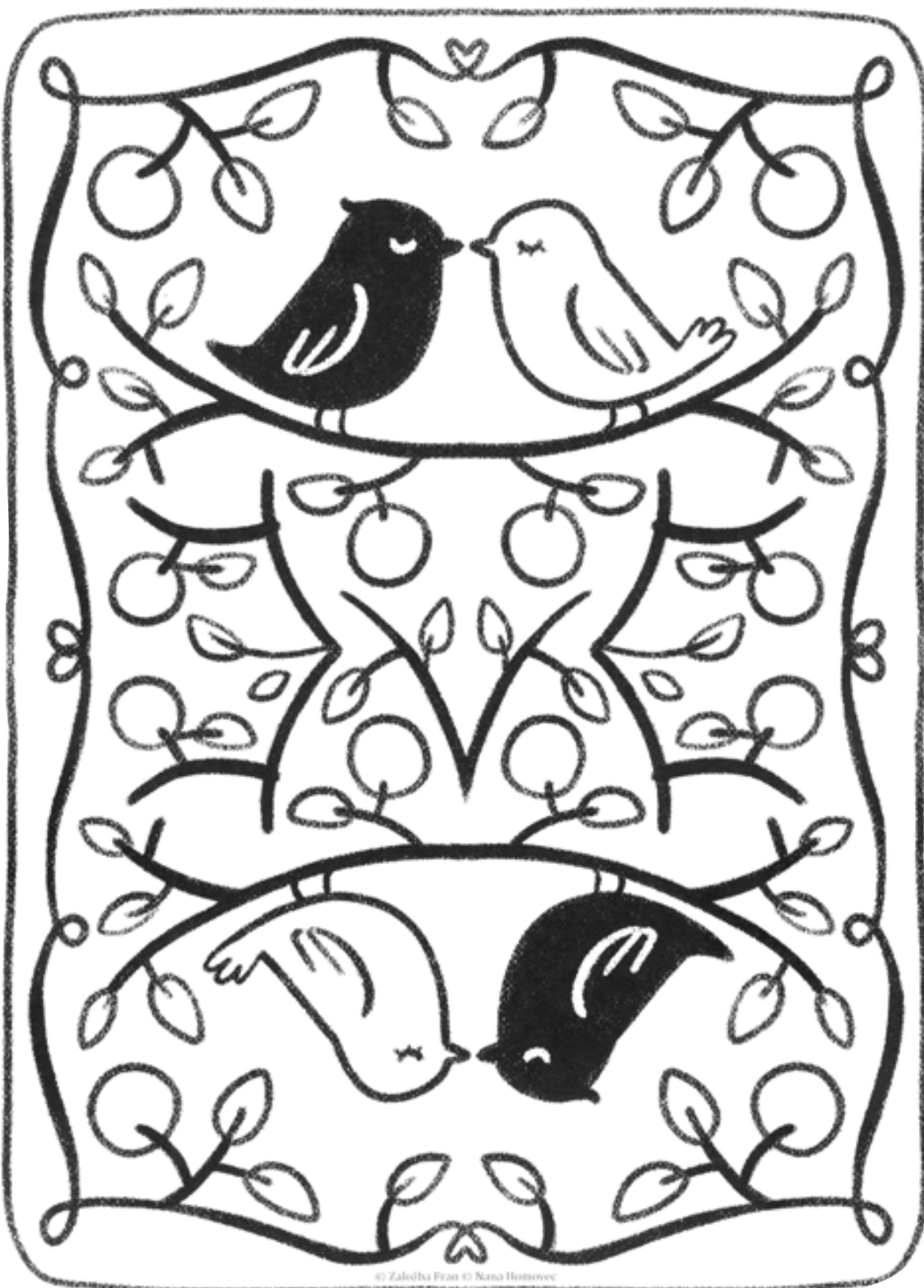
sobe (ali morda učilnice) zagleda snežno belo papirnato ptičico, nič ni več tako, kot je bilo.

Pred некоč samozadostnim ptičkom se naenkrat odpre nov svet čustev in čutenj. Poletavanje sem in tja ga ne zanima več, krošnja z oranžnimi sadeži postane njegov dom, letni časi spreminjajo barve okrog njega, listje začne odpadati, marsikateri ptič se iz njega norčuje, a on vztraja na svoji veji. Zaljubljeni črni ptiček poln upanja strmi v okno, na katerem lebdi bela papirnata ptičica, in začne verjeti, da bi v tistem starem ptičjem prepričanju o magičnosti otroških izdelkov kljub vsemu lahko bilo nekaj resnice ...

Vsebina slikanice je preprosta, a jo je mogoče brati na različnih ravneh, saj pred mladimi in manj mladimi bralci odpira mnogotere tematike. Opozarja nas na primer, da potrebujemo za uresničitev svojih želja vztrajnost in predanost. Da se nima smisla ubadati s komentarji vrstnikov na naš račun, da pa velja prisluhniti notranjemu glasu, ko nas vznemirjen vabi na nepoznane poti. Da se včasih zgodijo tudi čudeži in nerealno postane realno. Ne nazadnje pa bodo pozorni bralci v njej razbrali tudi posvetilo – tistim, ki še znajo iskreno ljubiti.

O črnem ptičku in beli ptičici ni samo prva pravljica izpod peresa Maje Smotlak, temveč tudi prva slikanica Založbe Fran. Manjšo založbo s sedežem v Celovcu, ki letos praznuje desetletnico delovanja, je ustanovil France Merkač, po izobrazbi psiholog in pedagog, dolgoletni sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu in radiotelevizije ORF, sicer pa tudi pesnik, lesostrugar in slikar. Njegova kreativnost pride do izraza tudi v sveže izdani slikanici, saj ji je priložena pobarvanka Nane Homovec, ki najmlajše vabi k ustvarjanju (in jo z dovoljenjem založbe tudi sami objavljamo). In ker tako avtorica kot založnik koreninita v večjezičnem okolju, bosta črni ptiček in bela ptičica spregovorila tudi v italijanščini in nemščini – pri Založbi Fran bo v prvih majskih dneh izšla italijanska različica slikanice, nato pa še nemška.

Poljanka Dolhar

UŽIVAJ OB BARVANJU LISTOV, PLODOV ... Fotografijo svojega izdelka pošlji na foto@zalozba-fran.com. Vsak mesec, od maja do decembra 2021, bo Založba Fran izbrala tri najlepše izdelke. Nagrajenkam oz. nagrajencem bo poslala brezplačen izvod slikanice *O črnem ptičku in beli ptičici* po lastni želji v enem od treh jezikov (slovenskem, italijanskem ali nemškem).